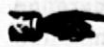

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenem ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajo. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“.

Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

 Zaradi denasnjega praznika izide prihodnji list v petek.

Odpoved avstro-ogerskega colnega dogovora.

Iz Budim-Pešte 3. dec. [Izv. dop.]

Poleg politične nagodbe, sklopil se je leta 1867. mej Avstrijo in Ogersko tudi carinarski dogovor, in sicer na deset let t. j. do leta 1877. V enej točki rečenega dogovora je ustanovljeno, da, če v roku prvih deset let nobena dogovornih strank dogovora ne odpove, ima dogovor daljnih deset let veljati takšen kakoršen je. Avstrijska vlada nij niti kedaj v misel vzela dogovor odpovedati, kar je vsakako dokaz, da je Avstrija bila z njim za celo zadovoljna. Avstrijska vlada se pa tudi niti bala nij, da ga bode ogerska vlada od svoje strani odpovedala. In vendar se je to ravnokar zgodilo. Osupnenost na Dunaji je vsled tega splošna. Tu in onstran Litave pojavila se je o tem dogodku živa diskusija in velevažnost predmeta v narodno gospodarskem, in v političnem pogledu zaslučuje zares vso javno pozornost. Ogerska je uže dalje časa tarnala in tožila, da je pri sedanjem colskem dogovoru na očitej izgubi, da je njen delež skupnih colnih, ali kakor Hrvatje pravijo carinarskih dohodkov nasproti avstrijskemu krivičen, ter da je domači ogerski obrt po avstrijskih davkarskih zakonih škodovan. Dali so ti prigovori, te tožbe temeljite in opravdane, to bi se, se ve da moralo sè številkami dokazati. Iz vednih ogerskih tožeb, in iz molka od strani Avstrije bi se pa sklepati dalo, da je s sedanjim colnim ali carinarskim dogovorom Avstrija vendar le „Magja-

rorszag“ kolikor toliko skubila. Do sedaj je bila Avstrija za vse ogerske zahteve po reviziji colnega dogovora gluha, ter jih zmirom s tistim političnim cinizmom odvrčala, ki je tako značajan za ustavoverce, kadar gre za njih materialne koristi. In ravno ta oglušnost avstrijskih ustavovercev je ogersko vlado zadnjega sredstva, namer do javne odpovedi prisilila. Naj se pa colno vprašanje mej Avtrijo in Ogersko na zadnje reši, kakor koli se hoče, eno je gotovo, in sicer to, da bode Ogerska vsakako pridobila, Avstrija pa izgubila. Ključ razdelitve colnih dohodkov cele monarhije mej Avstrijo in Ogersko se bode moral v prilog Ogerske premeniti, in isto tako tudi obrtni avstrijski zakon v tistih točkah, po katerih misli Ogerska, da je v svojem obrtu škodovana. Če Ogerska potem tega ugovaranja ne doseže, je gotovo, da bo svoje meje avstrijskim obrtninam zaprla ustvarivši si svoje posebno colnišče, kar bi nezmerna škoda bila za avstrijsko obrtstvo. Avstrija je po odpovedi uprav v ogerskih kleščah, in „zwangslage“, leta 1867. bo izšla v drugej poostrenej nakladi!

To je narodno-gospodarstvena stran odpovedi avstro-ogerskega colnega govora. Poleg nje se mora pa tudi še druga in sicer politična stran uvažiti.

Colne šrange mej Avstrijo in Ogersko bodo dosedanji realni duvalizem razširile v personalni; presonalni duvalizem pa nij noben duvalizem več. Avstrija in Ogerska bodele postali druga protiv drugej celo tuji državi, ne imajoči nič drugega občega mej soboj, razen vladarjeve osebe. Tiszina fuzija je v svojem jedru brez dvojbe bolj za personalno, nego za realno unijo, masa mag-

jarskega naroda pa uže celo, ker v uvedeni perosonalne unije vidi konkretne pridobitke v odstranjenji tobakovega in solnega monopola, v katerih še zmirom vidi ostanke avstrijskega absolutizma petdesetih let.

Na Hrvatskem se odpoved colnega dogovora razno sodi. Ima jih, ki odpoved odobravajo, in ima jih, ki jo obsojujejo. „Obzor“ je proti odpovedi, bojé se, da se bodo avstrijski in ogerski Jugoslovani za celo mej soboj otujili, če se hrvatska meja proti Štajerskeji, Kranjskeji, Istri in Dalmaciji colno zapre. Dr. Makanec se je v generalnej proračunski razpravi v hrv. saboru odločno za colno zaščito domačega hrvatskega obrta potegnil, ki se sedaj pod tiskom tuje konkurencije nikako vzdigniti in okrepiti ne more. Pod enim pa je poudaril, da colne šrange nijso več v stanji obstoječe dušne zveze mej Hrvati in Slovenci razkliniti. Do leta 1849 je hrvatska meja tudi colno zaprta bila, pa to nij prečilo, da je ravno tačas literarno obćenje mej Slovenci in Hrvati jako živo bilo.

Jugoslovansko bojišče.

Nedeljski dunajski listi, mej prvimi to se vé, da „N. Fr. Pr.“ so se uže, podučeni po turškem telegramu, veselili, da so se vstaši pri Pivi in Goranskem brez boja umaknili. Kakor najnovejša poročila kažejo, je to turško veselje prav kratko bilo, ker najnovejša poročila kažejo, da je bilo ono umikanje vstašev le preračunjena vojna zvižaja. Tudi vstaši so iznašli svoj „divide et impera.“

Iz Cetinja namreč poroča hrvatskim

Listek.

Tako zdaj ljubijo!

(Povest, iz ruskega prevel Žanov.)

(Dalje.)

II.

Pride poletje. Mesec avgust je pred durmi in nestrpna vročina žge tlak po ulicah Lvovskih. Naš Kornelij se vrne iz kmetov v Lvov.

Skoro tri mesece nij videl Ane in okoli osmih zjutraj hodi, teško čakaje, po dreveredu pojezuitskega vrta. Gleda v daljavo, a Ane nij videti, na pravo — nij nič, na levo — nij nič! „Kaj pa . . . pa ne, da bi bila bolna?“

„Gospod Kornelij!“ se začuje tenki glasek in Ana se oklene okoli vratu našemu znancu.

„Ana!“ stoka iznenadeni Kornelij, „moj

bog, kako ste se spremenili! Jaz bi vas kmalu ne bil spoznal; vi ste postali vzrasla devica.“

Ana pobesi oči in rudečica jo oblije.

„Vi ste tako zrasli,“ pravi Kornelij, gledé z začudenjem na Ano.

„To mi vsi pravijo, a meni se zdi, da sem ravno taka, da mi je bila le prejšnja obleka prekratka.“

Večkrat se res primeri v dekličinem življenji tako čudna prikazen. Včasih se one v enem mescu ali v dveh popolnem spremené, zrastejo skoro neverjetno, pa zopet nekaj let ostanejo pri istej velikosti.

„Zarad bolezní sem tako zrasla,“ omeni Ana.

„Vi ste bili bolni!“

„Pa hudo. Ko ste vi odšli, sem jaz boga prosila, da bi zbolela. Imela sem strašno skušnjo. Kdo mi naredi za-njo naloge? Jokala sem, tožila, pa me je tudi res jela boleti glava, da sem tri tedne ležala

v postelji; in doktor je hodil k nam, veste tisti rujavec z očali. Prešla je skušnja brez mene in gospa Šnek je, kakor pravijo, zalovala po meni in mi pohvalni list poslala. . . . Ko sem pa začela hoditi po sobi, so vsi zakričali: pogledjte! kako je Ana zrasla. Oče koj nijso verjeli in so dejali, da se materi le zdi, a obe tetki, Marija in Mina, ste zavpili svoje: zrasla! zrasla! Zdaj vzemó oče dolgo cev od pipe, me zmerijo in reko: da, res je zrasla!“

„Morebiti vi zdaj z menoj še hoditi in govoriti nočete?“

„Zakaj?“

„Morebiti, vam povedó; nij prilično . . .“

„A, to so čenče! Vi ste tako dobri!“

Prav so mi govorili mati preteklo nedeljo, moj rojstni dan . . . Veste, to nedeljo je bil moj god, pri nas so bili gostje. Mati so mi podarili torbico z vsem, kar gre zraven, škarje, naprstek in šivanke . . .“

„Kaj so vam pa še pravili mati?“

listom od včeraj telegram zopet važno in veliko zmago hercegovskih vstašev. Pravi: „Vstaška vojska je iz vojnih uzrokov sklenila, pustiti Rauf-pašo v Goransko. (Torej nij bilo res, kar se je pred tednom reklo, da so Goransko vstaši pridobili.) Hotela je na povratku počakati razdeljeno turško vojsko, da jo pričaka in razbije. Vsled tega gre Peko Pavlovič na Plano, Sočica v Pivo in Zimonič v Gačko. Peko ndari na Planu na Turke, katerim na pomoč pride nizam iz Bileća, in kasneje še tri tabori, ki jih je Rauf-paša iz Goranskega za Bilec poslal. Po dolgem in krvavem boji so bili Turki popolnem potolčeni in pobegnili v Plano. Jeden cel tabor nizamov je čisto uničen. Vsega je palo nad 1000 Turkov; vstaši so dobili 350 pušk in 800 glav živine.

Drugo poročilo iz Grahova pa poroča, da je tudi pri Pivi, torej s Sošico na čelu, bil boj. S kakim izidom, o tem se ne pové še. — Velik sneg je v hercegovinskih gorah padel, vendar se bode, kakor zagotavljajo črnogorska poročila, vstanek čez zimo držal.

Naš včerajšnji telegram iz Kostajnice tudi hrvatski listi potrjujejo. Da je moglo tako malo vstašev, toliko Turkov napasti in pobiti, pripisati je samo dobri poziciji, katero so imeli. Natančnih poročil pa niti v Kostajnici nima.

„Pol.“ se telegrafira iz Dunaja: V Bosni se močno agitira, da bi se ta provincija z Avstrijo združila. Na Dunaj pride v tem smislu deputacija.

Iz Kostajnice, 7. dec. [Izv. telegram „Slov. Narodu.“] Od turške strani objavljena številka v poslednji bitki pobitih turških vojakov je 174 mrtvih in 35 ranjenih.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. decembra.

Dunajski listi od nedelje so nam stoprv sinoči prišli, ker je imela pošta ves dan zamude.

V **državnem zboru** je bil, kakor uže zadnjič omenjeno, sprejet predlog, naj se denarno oderuhovstvo s tem odpravlja, da se izpremeni civilna in kazenska postavodaja v tem smislu. Vlada je ves čas — molčala. Kakov bode predlog še le en-

krat, kakova pravomočna postava postala, — to ima še dolga pota.

Denes se je začela budgetna debata. Gotovo se bodo oglasili tudi naši poslanci. 13 govornikov je vpisanih proti in 9 za.

V **Ivovskem** občinskem zboru je bil 3. decembra zopet razpor mej Rusini in Poljaki. Sembratovič je Poljakom očital, da se svojo intoleranco razdvoj mej soboj in Rusini podpihujejo. To se je godilo, ker so Rusini zahtevali remuneracijo za rusinske katehete iz občinskega fonda. Jad Zucker jih je podpiral, zato ker je tudi za judovskega kateheta podpore hotel.

Češki „Pokrok“ prinaša članek o zrušenju slovaške matice, v katerem misel izreka in izpeljuje, da je uničenje tega literarnega zavoda krona dosedanje magjarske brutalnosti. Za to svoje rojake pozivlje, naj v imenu slovanske solidarnosti podpirajo Slovake v kulturnem napredovanju, zlasti študente slovaške.

Vnanje države.

Francoske narodne skupščine odbor je sklenil, da predlaga celemu zboru, naj se skupščina koncem tega meseca razpusti, a volitve za senat bodo 23. januarja in volitve za novo skupščino pak 20. febr., tako, da novi dve zbornici, zastopniki francoskega naroda, stopita 7. marca skupaj. Predno se definitivno odloči, bode še vlada govorila.

Dopisi.

Iz Središča 3. dec. [Izv. dop.] Kakor sem bral 27. novembra v št. 271, vašega lista, iz Poljičan dopis, tako se je tudi pri nas pred nekoliko leti v slovenskih šolah na slovenske zemlji, pri Središči fara sv. Duha, le nemški učilo. Še zdaj ljudje, kateri smo tistega časa v otročjih letih, tam šolo obiskovali pomnimo, da smo si morali vedno samo nemščino v glavo zabijati, pa nismo znali kaj in zakaj; celo v nemškem jeziku smo morali moliti znati. V šoli je nam bila vsaka 10 reč vsem nerazumljiva ker se nij na podlagi našega materinega jezika podučevalo. Iz nekaterih občin, katere so od šole daleč proč, so tudi otroci po poldnevih pri šoli ostali in si za to hrano soboj nosili in tamkaj kosili. V tistem času pak so otroci se morali igrati in pogovarjati vsemu kljubu v nemščini. Za to je tedajšnji učitelj neko dreveno kakor pri nas rečemo škatljo otrokom dajal in s to škatljo so bili otroci na cerkvenem prostoru okoli farne cerkve. Ta škat-

lja pak je bila zato, da kateri je imel to čudno reč pri sebi, je moral tako zvit biti, da je drugega sošolarja ukanil v materinem jeziku slovenščini izpregovoriti, in on je bil potem primoran, to škatljo k sebi vzeti in tako je moral drugi, tretji, četrti itd. narediti, dokler nij bil čas za uk v šoli. Kateri pa je to škatljo v šolo prinesel, moral jo je učitelju pokazati in ta je malemu otroku nekatero gorko s palico prislonil. To vse za tega delj, da nismo smeli otroci se v slovenskem, ampak v nemškem jeziku spominjati.

Zato si pa mi Središki občani v veliko srečo štejem, da imamo zdaj trirazredno ljudsko šolo in spoštovanja vredne narodne tri gospode učitelje, kateri našo mladino dobro in z veseljem v materinem jeziku podučujejo, tako da mora vsacega očeta in mater pri svojem otroku zarad napredovanja v znanosti veseliti.

Iz zgornje savinjske doline 2. dec. [Izvirni dop.] Pred nekaj meseci je okrajni zastop iz Gornjega grada poslal okrožnico vsem šolam tega okraja, da izkažejo mej drugim tudi učilna sredstva, katere uže vsaka ima in katerih še potrebuje. Omenjeni okr. zastop najbrž meni vsakej šoli nekaj novcev v ta namen podeliti. Hvalevredno je tako postopanje za naš okraj, koristno pa bode za narodne šole v zgornji savinjske dolini ako se to uresniči. Opomnimo vendar slavni okr. zastop, da pri nas velja: „blago je bolje nego denar“. Ko bi hotel sl. okr. zastop rajši sam za vse šole učilne pripomočke skupaj naročiti stale bi dosta manj in vsaka šola bi bila s takimi učili obdarjena kakoršnih si sami ne morejo pripraviti.

Iz Savinjske doline 4. dec. [Izv. dopis.] Dopis iz Šoštanja nam je povedal, da se prebivalci Skalske doline z načrtom železnice, kakor so ga vladini inženirji izdelali, strinjajo, in je dobro omenil, da se vsakemu zasobniku ali občini ne more ustreči pri zidanji železnic, nego da so merodajni v tej zadevi obziri na vseobčno korist. Vse kar smo v tem dopisu brali, je gola resnica, koji se ne moremo vstavljati. Dopisovatelj iz gorenje Savinjske doline, kojega so aranžerji omenjenih slavnih shodov naprosili, da naj jih nekoliko opere, se je razljutil nad to tehtno izjavo iz nasprotnega stališča, vendar pa nij vedel drugega povedati v opravičenje svoje stranke, kakor da prihodnjo železnico uže čaka gotovih treh milijonov centov tovara na leto za izvoz iz Vranskega okraja in drugih delov Savinjske doline.

Odkod se bode teh treh milijonov centov druga polovica vzela, nam dopisnik nij povedal, in mi bi jako radi izvedeli, iz katerega rokava si je gosp. dopisnik svoje milijone iztresel. Sicer pa nij dvomiti, da bodo vsi pridelki omenjenih krajev, če ravno ne na milijone centov broječi, tudi brez popravljene proge po pričakovanej železnici lahko se izvažali, in ne bode treba ne enega centa zavoljo tega neprodanega puščati. Kako je večina stranke novega železničnega načrta vsled Šoštanjskega dopisa kljubu vsemu entuzijazmu znanih agitatorjev svojo misel vendar premenila, je gotov dokaz v tem, da je deputacija izvoljena na Vranskem in v Mozirji sama se odločila doma ostati, vedoč, da je škoda, potnih stroškov si delati

„Tako so govorili: ti nisi več dete, si uže odrasla; vedi se lepo in z nobenim se ne zgovarjaj na ulicah; mnogo je zlih ljudi, vsak čas ti znajo hudo storiti! . . . Otroku, so dejali, ljudje mnogo odpustijo, a da jaz nijsem več otrok, ker sem stara štirinajst let. Pravili so še, da psi dec ne trgajo, vzrasle pa kosajo.“

„Štirinajst let ste stari?“

„Da, kaj me tako pogledujete?“

Kornelij je jel gledati na Ano, kakor bi jo bil prvokrat zagledal. Pred njim ne stoji prejšnji brezskrbni otrok, temuč mlada, mila deva, s podobo ne se še vstanovivšo, a vendar harmonično; mikavna in glbena je, kakor trstov stebelj. Ana pogleda z nasmehom Kornelija, rekoč: „Tak povejte! kaj me tako gledate?“

„Zato, ker ste . . . Ne srdite se Ana!“

„Le govorite, jaz ne bom huda.“

„Zato, ker ste prekrasni.“

Ta bart se Ana ne razsrdi, samo oči

pobesi, in lehka rudečica popihne na nje lice, pokrito še zelo z bledico po bolezni.

Od tega dné je Kornelij zopet spremljal Ano v učilišče, zopet jej delal naloge, zopet je šlo vse po starem, samo njegov značaj ali stan njegovega duha se je ves spremenil. Kornelija nij nobeden vabil k obedom, z nikomur nij on igral, nihče ga nij razžalil, — vendar se kaže, da on nij bil sam svoj, nobena reč mu nij bila všeč, vse ga je dražilo; zdi se nam, da mu nobena misel, ki se je vsela v njegovo mlado glavo, nij dala pokoja.

„Kaj se je z njim zgodilo?“ je mrmral njegov sluga Stecko, — „kaj se je primerilo mojemu gospodu? Tak čudnik je, da nij pretrpeti . . . Včasih celo noč hodi po sobi, misli, misli, hodi, hodi . . . Obžalujem ga, gledam, mahnem z roko in ležem spat.“

(Dalje prih.)

za tako neplodne korake. Resnica na zadnje vendar povsodi obvelja.

Iz Grada 3. decembra [Izv. dop.] (Pravda Tauschinski — dalje.) V začetku današnje obravnave je stavil Tauschinski nekatera vprašanja do Hochreiterja, je-li odbor obstal, ako je zboroval in sklepoval; H. odgovarja zanikavno. Tudi Wanke se stavi enaka vprašanja in potem se začne zaslišanje prič. Prva priča je Kappauf, znani vodja delavcev, kateri je še v preiskavi in tedaj ne more prisega storiti.

Dr. Kozjek je za to, ka se priča prisegi podvrže, ker je ona sicer radi istega uzroka v preiskavi, radi katerega sedé njegovi klienti na zatožnej klopi, a ona vendar kot taka tukaj stoji, iz česar sledi, ka nij kot v preiskavi stoječa smatrati in se po postavi mora na vsak način prisegi podvreči. Državni pravdnik nasprotuje in očita zagovorniku neznanje postave ter ga očitno graja. Sodniki potem odločé, ka se pričé prisega opusti. Njegova izpoved je kratko sledeča: „Kappauf je bil pri odboru, ki je zbor v Baden pozval, bil je tukaj in v Neudorfu pri zborovanji navzoč; zaključile in izpeljale so se znane točke tihoma, kar je dalo uzrok, da so bili kaznovani. 12. julija 1874. l. je centralni odbor nehal biti, tako tudi deželni odbor; stranka je bila brez vodstva, kakor pred kongresom; od one dobe nij bilo več centralnega odbora. Vsi daljni koraki so se storili od posameznih kot pripadnikov stranke, tedaj od vsacega posebe; Tauschinski mu je iz ječe pisal, ka se on z drugimi naj pogovoril o novem kongresu, kar je storil; vsi so se izrekli za tak kongres in trije so reč prevzeli. Temi tremi se je pridružil Tauschinski, izpuščen iz ječe. O tej zadevi so stopili v zvezo na avstrijskem — Dunaji. — Dnevni red in dan sta se naznanila. Izdalo se je več pozivov. Prvi je prej ko ne od Tauschinskega, drugi gotovo. Poziv se je tiskal v Pešti, ker imajo tam tovariši svojo tiskarno — to je dalo pričé baje tudi povod, da je manuskript poslal v Translejtanijo v tiskarno. — Poziv se čita, držanje je ostro. Na vprašanje, je-li se pričé ne dozdeva, ka ima preostre izraze; odgovarja, da drugi časniki še ostreje pišejo — brez kazni. Tretji poziv, ki se kakor drugi prečita, je iz Tauschinskega peresa, in pravi, da je možko in energične postopanje stranke delavce okrepilo, mnogi so reč kot svojo spoznali, ter se je oklenili; delavci celih dežel so se poprijeli velicega trupia. Dalje toži v pozivu pisatelj o konfiskacijah glasila, o razgnanji zborov, zapiranjih tovarišev; pravi, ka od drugih strank nemajo ničesa pričakovati. Dnevni red za drugi kongres je imel mej drugimi točkami tudi sledeče: glasila stranke, organizacija, zadržanje stranke nasproti drugim itd. O poganjanji Tauschinskega s fevdalno stranko ne ve pričé nič in Berggruen odgovarja, ka stranka teži k liberalnej stranki in ako bi se Tauschinski jedne stranke poprijel, bi postal nemogoč. — Havliček, druga pričé, je denarničar podpiralnega odbora, obstoječega iz petih udov; gospa Tauschinskega dobiva mesečno podporo, kakor tudi drugi zaprti.

Janez Schwarzinger, tretja pričé, je urednik glasila „Gleichheit“. On pripoveduje o uredniškem odboru, o kontrolnem odboru, kateri je denarno stanje glasila nadzoroval.

V tem glasilu je bil konfisciran „poziv do kongresa“, „odprto pismo do moravskih tovaršev“ od Wankeja. Priča Schneider je pisal več pisem radi volitev zaupnih mož v Gradci in Beču; pismo, katero se pričé kot njegovo kaže, je sem ter tje izrezano. Priča je pisal o zaupnih možeh, kateri naj bi deželne odbore nadomestovali in v zvezo stopili s centralnim odborom; na ta način bi še tedaj centralni odbor obstal, česar pa zatoženci in druge pričé ne pusté veljati.

V petek po pôlu dne je državni pravdnik zbolel in obravnava je zaostala ter se nadaljevanje na soboto preložilo.

4. decembra. Državni pravdnik je navzoč in zraven njega sedi namestnik, ka se v takih slučajih obravnava ne pretega v prihodnjich. Izjave sledečih petih prič so brez posebnega pomena za zatožence. Vogel, deveta pričé, je vodja Laykamove tiskarne, odgovarja o tiskanih rečeh; isto tako Schweder. Spranger, gimnazijalec iz Celovca, bivši soud „Botschaft“, je dobil eno pesen od Ledererja; on nij nič posebnega v njej našel, tudi nij vsega razumel, tedaj „testimonium paupertatis“. Fotograf Ulrich iz Celovca se predstavlja kot konservativni socijalist; on kritikuje ostro stranko zatožencev; z delavci v Celovci, o čem se je on do dobrega prepričal, nij nič naredil; gibanje delavcev hoče le „hetz“ imeti; mlati se večinoma prazna slama, in radi tega je pričé zapustil stranko. — Sloboda, enakopavnost se rabi kot prazne fraze; pričé ne pozna pravega proletarijata, ampak le polproletarijat; on hoče tudi posestnike v stranki videti. On je dobil pismo, koje je bilo tovaršem odmerjeno; pismo je nekoliko porezal in ga namestniji izročil. Pesen je bila tudi v njegovem posestvu, katera je pri preiskavanji stanovanja bila zasačena. Po pôlu dne je prva pričé žurnalist Stradner. Tudi ta pričé je v preiskavi in ne stori hudega. On je spremljal Tauschinskega na Dunaj in ne h kongresu, on je bil s Tauschinskim v zaporu skozi štirinajst dnij. Pisal je za glasilo stranke na prigovarjanje Tauschinskega, sledoji ga je navadno inspiriral. Po izpustu iz zavora je tovariša obiskal, je dobil ono pismo na Hohenwarte le v shrambo; pismo je tudi v njegovem pričinem — imenu pisano. Pismo se prečita. On je spisal po inspiraciji članek „ein unblutiger Sieg“ za glasilo „Gleichheit“. Zadržaj ne sme priti v časnike, ker je sicer konfiskacija gotova. Državni pravdnik zopet predlaga, ka se povabi grof Hohenwart, ali se naj telegrofično zasliši. Zagovornik nasprotuje in predsednik ostane pri prvem sklepu. Na vrsto prideta dve ženi, koji ste slišali pri jetnišnici popevati in „hoch Tauschinski“ klicati. — Zaslišanje prič se sklene; nekatere pričé nijso prišle, državni pravdnik i zagovornika nemajo nič proti temu.

5. decembra: Denes, t. j. nedeljo predp. se je začelo čitanje pisem, člankov iz glasil, aktov, itd. Večina materijala radi zadržanja ne sme v javnost. Ta materijal obstoji iz stopetintrideset kosov. Več prihodnjich.

Domače stvari.

— (Pri včerajšnej tiskovnej pravdi „Slovenskega Naroda“) pri okrajnej sodnji v Ljubljani sta bila ured-

nik Jurčič, ki je bil tožen od drž. pravdnistva zaradi prestopa programa „Slovenskega Naroda“ (s citiranjem hrvatskih člankov), kakor tudi faktor „Narodne tiskarne, M. Armič, ki je bil tožen zaradi zanemarjene tiskarske dolžnosti — nekriva izpoznana.

— (V Novem mestu) se denes v sredo 8. decembra zvečer v „narodnem domu“ predstavlja izvirna slovenska Ogrinčeva igra „V Ljubljano jo dajmo.“ Začetek ob 7. uri.

— (Občni zbor „Sokola“) je bil zadnje nedeljo jako dobro obiskovan, ali ker izvoljeni predsednik nij prevzel predsedstva, bode občni zbor v kratkem še enkrat.

— (Iz Motnika) se nam piše 4. dec.: Denes na dan svete Barbare bi imelo od strani rudarskega lastništva tukaj se aranžirati predstavljanje najnovejše gledališčne igre v treh činih in sicer: 1. „Fritz der Kleine“, „Genrebild der Ehrenmänner von der reinen Hand.“ 2. „Die publicistischen Strauchritter.“ 3. „Der Baron als einstiger Zahlkellner, oder dumme Streiche eines neu aufgetauchten Genies.“ Zum Schluss: „Tableaux der Ehrenmänner von der reinen Hand mit bengalischer Beleuchtung.“ Nadejali smo se veselega večera, ali prevarili smo se, sreča takim poštemim veselicam nij ugodna. Kaj več o tem se vam bode od druge strani poročalo.

Javna zahvala.

Dobro nam znani domoljub, iskreni šolski prijatelj in državni poslanec g. Viljem Pfeifer podaril je krajnim šolskim bukvarnicam v šolskem okraji črnomeljskem mnogo bukev in muzikalij, za kar mu v imenu vseh obdarovanih šol živo pohvalo izrečem. Črnomelj 3. decembra 1875.

Anton Jeršinovic,
šolski vodja.

Umrli v Ljubljani

od 30. nov. do 6. dec.:

Jurij Ramšak, 52 l., v bolnišnici za morbus bryghitino. — Amalija Herrisch, 63 l., v bolnišnici za pyaemio. — Marija Žerjav, 61 l., v bolnišnici za pljučnico. — Leopold Lavrin, 19 dnij, dete mazača, vsled slabosti. — Vincencija Pernsteiner, 87 l., vsled slabosti. — Marija Mevna, 59 l., v bolnišnici za vodenico. — Janez Miklavc, 31 l., v bolnišnici za pljučnico. — Marija Simoneti, 35 l., za vnetjem možjan. — Marija Dolenc, 82 l., v bolnišnici vsled starosti. — Marija Orešek, 52 l., v bolnišnici za jetiko. — Marija Maren, 52 l., v bolnišnici, na občnej vodenici. — Vincencija Resnik, 22 l., v bolnišnici, vsled črevnega vnetja. — Urban Pirnat, 71 l., za navadnim mrtudom. — Miklavž Minand, 36 l., v bolnišnici vsled vnetja možjan.

Deželno gledališče v Ljubljani.

V sredo 8. decembra 1875.

Prvikrat:

Tri vile.

Vesela igra v dveh dejanjih, po W. Fridrich-ovej nemškej prestavi Bayard-ovega dela „Drei Feen“, poslovenil J. Kalan.

Odgovorni vodja g. J. Kocelj.

Osobe:

Roger, advokat — — — — g. Jeločnik.
Chambéri, rentir — — — — g. Kocelj.
Antoinetta, njegova žena — — — — gđ. Podkrajškova.
Lavra, mlada vdova — — — — gđ. Ledarjeva.
Lépinet, njen ženin — — — — g. Trnovce.
Julja, Lavrinja sestranka — — — — gđ. Vrtnikova.
León, slikar — — — — g. Schmidt.
Gospa Bontempsova, hiševalka gđ. Namretova.
Godi se v Parizu.

Potem prvikrat:

Hišina.

Burka s petjem v 1 dejanji, spisal E. Jakobson, poslovenil Josip Gecelj. Kuplet in godbo sestavil J. Alešovec, instrumental A. Stöckl. Vlogopoje gospa Odijeva.

Osobe:

Barbika, hišina — — — — gospa Odijeva.
Anton Modrovič — — — — g. Kajzel.
Godi se v neke rezidenciji.

Pri predstavi svira c. kr. godba 46. polka pešcev vojvode Sachsen-Meinigen.

Kasa se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7. uri zvečer.

Posebno pozornost
zasluži inerat firme **S. Sacks & Co.** v **Hamburgu**,
v denašnji številki, katera se nam zaradi točne in
pazljive postrežbe naročnikov najtoplejše
priporoča.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni
Revalesscière du Barry
v **Londonu**.

30 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdra-
vila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in
otročih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni
v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze
i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, nepre-
bavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato
žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo,
šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih,
otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in pre-
hlajenje; posebno se priporoča za dojenke in je bolj
nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spriče-
val zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spriče-
vala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pra-
vega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru,
zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda,
Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle-
stuart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih
osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.
Spričevalo št. 73.670.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.
Frešo je uže sedem mesecev, odkar sem bil
v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih in ču-
tnih bolečin, in sicer tako, da sem od dne do
dne vidno gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moje
studije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalesscière
prišel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim
po mesečnem užitku V.še tečne in okusne Reva-
lesscière poponem zdrav, tako, da brez najmanjšega
tresenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam
vsem bolnim to primerno prav cenó in okusno
hrano, kot najboljši pripomoček, ter ostanem Vaš
ndani

Gabriel Teschner,
služatelj javnih višjih trgovskih šol.
Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.
Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je
moje stanje hujšanja in bolečin vsake vrste sedem
let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati,
tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo pre-
bavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na
razdraženi čutnici, katero me je sem ter tja prega-
njalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri
tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi
zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine
zlažšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo
Revalesscière in sedaj, ko jo uživam tri mesece, za-
hvaljujem se bogu. Revalesscière zasluži največje
hvalo, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v
stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživa-
ti. Dovolite gospod, zagotovljenja moje prisrčne
hvaležnosti in popolnega spoštovanja.

Markize de Bréhan.
Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrb-
nika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji
dušnika, omotici in tiščanju v prsih.

Št. 65.716. Gospodični de Montlouis na nepre-
bavljenji, nespanji in hujšanji.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter
se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na
cen, ko pri zdravilih.

V plehaših pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr.,
1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 fun-
tov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.,
— Revalesscière-Biscuiten v pušicah in tabletah z.
12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas
gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold. Prodaje
Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfisch-
gasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih

lekarjih in specerijakih trgovih; tudi razpošilja du-
najska hiša na vse kraje po poštah in kramarjih ali
povzetjih. V Ljubljani Ed. hr. J. Svoboda,
lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Pro-
dumu, v Celoveu pri lekarju Birnbacherju, v
Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri
lekarju Jakobu Serravallo pri drogeristu P. Rocca
in J. Hirscheu, v Zadru pri Androviču. (276)

Dunajska borza 7. decembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69	gl.	45	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73		45	
1860 drž. posojilo	111		90	
Akcije narodne banke	929		—	
Kreditne akcije	208		50	
London	113		10	
Napol.	9		04	
C. k. cekini	5		31 1/2	
Srebro	104		90	

Prazno stanovanje

za oddati vsaki dan. **Dolnje Poljane št. 61.**
(424—2)

Ferdinand Rudl,

hiša banke „Slovenije“ v zvezdi, priporoča
svojo veliko zalogo mnogovrstnih oljnatih podob
(Oelfarbendruckbilder) in srecalov po najnižji ceni.
(1)

Gospem in gospodičinam

se priporoča v hišo in na dom

(427—1)

Tereza Hubmajer,

šivilja, Florijanske ulice, h. št. 64.

Pravo, nedišeče in okusno

olje iz sala dorševih jeter,
frišno napolajen.

Skušeni pomoček proti prsnim in
pljučnim bolečinam. (395—8)

Z nakazom o rabi v steklenicah po 70 kraje.
Pravo dobiva se le pri **Viktorju Trnkóczy-u**,
glavni trg 4, „Einhorn“ lekarna v Ljubljani.

Dr. Janez Steiner,

c. k. bilježnik,

ima svojo (426—1)

pisarnico

v Kranji, hišna šte. 180.

Za zamašenje otljih zob

nij nobeno sredstvo prospešnejše in boljše,
nego **zobna plomba** od c. k. dvornega
zobnega zdravnika dr. J. G. Poppa na Dunaji,
v mestu, Bognerstrasse št. 2, katero si more
vsaka osoba sama prav lahko in brezbolešno
deti v otlji zob, ki se potem trdo sprime z
ostalimi škrbinjami in zobnim mesom, zob pred
daljšim drobljenjem varuje in lajša bolečino.

Anatherin — voda za usta

od dr. J. G. Poppa, c. k. dvornega zobnega
zdravnika na Dunaji, v mestu, Bognergasse
št. 2, je najizvrstnejše sredstvo pri revmatič-
nemu zobobolu, pri vnetjih, oteklinah in pri
gnojenji zobnega mesa, zobni kamen olušču,
ter zabrani njegovo razširjenje, okrepi zobno
meso pri zobéh, ki se majé, očisti zobé in
zobno meso vseh škodljivih tvarin, usam pak
podeli prijetno čvrstost, ter odstrani z njih
neprijetno sapo uže po kratkej rabi.

Anatherin — zobna pasta

od dr. J. G. Poppa, c. k. dvornega zobnega
zdravnika na Dunaji.

Ta priprava ohrani čvrstost in čistoto
dihanja, vrhu tega podeli zobém belo-leskečo
barvo, ohrani, da se ne pohabijo in okrupi
zobno meso.

Dr. J. G. Poppov

rastlinski zobni prah.

Zobé očisti tako, ako se rabi vsaki den,
da ne odpravi samo običajno sitni zobni ka-
men, nego tudi zobna glazura dobiva vedno
večjo belinjo in nježnost. (354—35)

V zalogi je v **Ljubljani** v vseh lekar-
nah, kakor tudi pri Antonu Krisperju,
Eduard Mahru, J. Karingerju & Kašu,
F. M. Schmittu, V. Petričiču, sploh pa
v vseh lekarnah, parfumerijskih in galanterij-
skih štacunah na Kranjskem.

S. Sacks & Co.
Staats-Effekten-Gesellschaft,
Hamburg.

amtl. bezeugt, dass die unterzeichnete
Gesellschaft am 1. d. M. 1872
eine Kapitalerhöhung von 1.500.000
Mark beschlossen hat, und dass
dieses Kapital in 15.000 Aktien
von je 100 Mark theilbar ist.
Hamburg, den 1. d. M. 1872.
S. Sacks & Co.
Staats-Effekten-Gesellschaft.

von State garantirte
Staatsgarantie
Geld-Verleihung
3% hoher Capitalien-Verleihung
mittels Interimsschein, der durch Zeit von nur wenigen
Wochen in 7 Jahren
41.700 Gewinne
mit nur 51.500 Capital für je 100 Mark
gewährt, darunter für
Hauptkupon 375.000 Mark
von je 100 Mark
Special-Balancen:
250.000 — 50.000
125.000 — 40.000
62.500 — 30.000
31.250 — 20.000
15.625 — 10.000
7.812,50 — 5.000
3.906,25 — 2.500
1.953,125 — 1.250
976,5625 — 625
488,28125 — 312,50
244,140625 — 156,25
122,0703125 — 78,125
61,03515625 — 39,0625
30,517578125 — 19,53125
15,2587890625 — 9,765625
7,62939453125 — 4,8828125
3,814697265625 — 2,44140625
1,9073486328125 — 1,220703125
0,95367431640625 — 0,6103515625
0,476837158203125 — 0,30517578125
0,2384185791015625 — 0,152587890625
0,11920928955078125 — 0,0762939453125
0,059604644775390625 — 0,03814697265625
0,0298023223876953125 — 0,019073486328125
0,01490116119384765625 — 0,0095367431640625
0,007450580596923828125 — 0,00476837158203125
0,0037252902984619140625 — 0,002384185791015625
0,00186264514923095703125 — 0,0011920928955078125
0,000931322574615478515625 — 0,00059604644775390625
0,0004656612873077392578125 — 0,000298023223876953125
0,00023283064365386962890625 — 0,0001490116119384765625
0,000116415321826934814453125 — 0,00007450580596923828125
0,0000582076609134674072265625 — 0,000037252902984619140625
0,00002910383045673370361328125 — 0,0000186264514923095703125
0,000014551915228366851806640625 — 0,00000931322574615478515625
0,0000072759576141834279033203125 — 0,000004656612873077392578125
0,00000363797880709171395166015625 — 0,0000023283064365386962890625
0,000001818989403545856975830078125 — 0,00000116415321826934814453125
0,0000009094947017729284879150390625 — 0,000000582076609134674072265625
0,00000045474735088646424395751953125 — 0,0000002910383045673370361328125
0,000000227373675443232121978759765625 — 0,00000014551915228366851806640625
0,0000001136868377216160609893798828125 — 0,000000072759576141834279033203125
0,00000005684341886080803049468994140625 — 0,0000000363797880709171395166015625
0,000000028421709430404015247344970703125 — 0,00000001818989403545856975830078125
0,0000000142108547152020076236724853515625 — 0,000000009094947017729284879150390625
0,00000000710542735760100381183624267578125 — 0,0000000045474735088646424395751953125
0,000000003552713678800501905918121337890625 — 0,00000000227373675443232121978759765625
0,0000000017763568394002509529590606689453125 — 0,000000001136868377216160609893798828125
0,00000000088817841970012547647953033447265625 — 0,0000000005684341886080803049468994140625
0,000000000444089209850062738239765167236328125 — 0,00000000028421709430404015247344970703125
0,0000000002220446049250313691198825836181640625 — 0,000000000142108547152020076236724853515625
0,00000000011102230246251568455994129180908203125 — 0,0000000000710542735760100381183624267578125
0,000000000055511151231257842279970645904541015625 — 0,00000000003552713678800501905918121337890625
0,0000000000277555756156289211399853229522705078125 — 0,000000000017763568394002509529590606689453125
0,00000000001387778780781446056999266147613525390625 — 0,0000000000088817841970012547647953033447265625
0,000000000006938893903907230284996330738067626953125 — 0,00000000000444089209850062738239765167236328125
0,0000000000034694469519536151424981653690338134765625 — 0,000000000002220446049250313691198825836181640625
0,00000000000173472347597680757124908268451690673828125 — 0,0000000000011102230246251568455994129180908203125
0,000000000000867361737988403785624541342258451690673828125 — 0,00000000000055511151231257842279970645904541015625
0,000000000000433680868994201892812270671292258451690673828125 — 0,000000000000277555756156289211399853229522705078125
0,0000000000002168404344971009464061353356461292258451690673828125 — 0,0000000000001387778780781446056999266147613525390625
0,00000000000010842021724855047320306766782306461292258451690673828125 — 0,00000000000006938893903907230284996330738067626953125
0,000000000000054210108624275236601533833911532306461292258451690673828125 — 0,000000000000034694469519536151424981653356461292258451690673828125
0,000000000000027105054312137618300766916955782306461292258451690673828125 — 0,0000000000000173472347597680757124908268451690673828125
0,0000000000000135525271560688091503834584778911532306461292258451690673828125 — 0,00000000000000867361737988403785624541342258451690673828125
0,00000000000000677626357803440457519172923895578911532306461292258451690673828125 — 0,00000000000000433680868994201892812270671292258451690673828125
0,0000000000000033881317890172022875958646194778911532306461292258451690673828125 — 0,000000000000002168404344971009464061353356461292258451690673828125
0,00000000000000169406589450860114379793230923895578911532306461292258451690673828125 — 0,0000000000000010842021724855047320306766782306461292258451690673828125
0,0000000000000008470329472543005718989661546194778911532306461292258451690673828125 — 0,00000000000000054210108624275236601533833911532306461292258451690673828125
0,00000000000000042351647362715028594948307730923895578911532306461292258451690673828125 — 0,0000000000000002710505431213761830076691695578911532306461292258451690673828125
0,0000000000000002117582368135751429747415397730923895578911532306461292258451690673828125 — 0,00000000000000010842021724855047320306766782306461292258451690673828125
0,000000000000000105879118406787571487370769886546194778911532306461292258451690673828125 — 0,000000000000000054210108624275236601533833911532306461292258451690673828125
0,0000000000000000529395592033937857436853849432730923895578911532306461292258451690673828125 — 0,00000000000000002710505431213761830076691695578911532306461292258451690673828125
0,000000000000000026469779601696892871842692471636546194778911532306461292258451690673828125 — 0,0000000000000000105879118406787571487370769886546194778911532306461292258451690673828125
0,0000000000000000132348898008484464359213462358182730923895578911532306461292258451690673828125 — 0,00000000000000000529395592033937857436853849432730923895578911532306461292258451690673828125
0,000000000000000006617444900424223217960673117909136546194778911532306461292258451690673828125 — 0,0000000000000000026469779601696892871842692471636546194778911532306461292258451690673828125
0,00000000000000000330872245021211160898033655895456730923895578911532306461292258451690673828125 — 0,00000000000000000132348898008484464359213462358182730923895578911532306461292258451690673828125
0,00000000000000000165436122510605580449401827947730923895578911532306461292258451690673828125 — 0,0000000000000000006617444900424223217960673117909136546194778911532306461292258451690673828125
0,0000000000000000008271806125530279022472009147386546194778911532306461292258451690673828125 — 0,000000000000000000330872245021211160898033655895456730923895578911532306461292258451690673828125
0,00000000000000000041359030627651395122360045736932730923895578911532306461292258451690673828125 — 0,000000000000000000165436122510605580449401827947730923895578911532306461292258451690673828125
0,0000000000000000002067951531382569756118002286846636546194778911532306461292258451690673828125 — 0,00000000000000000008271806125530279022472009147386546194778911532306461292258451690673828125
0,00000000000000000010339757656912848780590011434233182730923895578911532306461292258451690673828125 — 0,000000000000000000041359030627651395122360045736932730923895578911532306461292258451690673828125
0,0000000000000000000516987882845642439029500571711659136546194778911532306461292258451690673828125 — 0,00000000